

P r o t o k o l l n r. 3.

RAT "Estonia" kunstinõukogu koosolekust 17. märtsil 1971.a.

P ä e v a k o r d:

- 1) Stravinski ballettide kavandid - eskiisid
- 2) 1972 - 1973.a. perspektiivplaan
- 3) organisatsioonilised küsimused.

Koosolekust võtsid osa: Hammer, Raudsepp, Väljaots, Järvela, Suve, V.Järvi, Mägi, Mikk, Tamberg, Žigurs, Karell, Aren, Metsaalt, Renter, Ojamaa, Matesen, Särev ja ajakirjanduse esindajad: Liidja, Viires, Golomb.

Koosolekut juhatas: Hammer

Protokollis: Sabsay.

Hammer: Täna sees päevakorras on meil 3 punkti. Kuna aga sm. Suve ei saanud alguseks tulla, seoses homse etendusega, alustame 2.punktist.

Selleks on 1972.a. - 1973.a. perspektiivplaan ja 1971.a. II poole repertuaar. Koostasime lavastajate ja dirigentidega plaani, mida on arutatud juhtide koosolekul ja ka partei lahtisel koosolekul.

Kunstinõukogus seda veel arutatud ei ole.

Loeksin selle ette. Käesoleva aasta II poole repertuaar oleks siis järgmine:

- 1) G.Verdi - "Don Carlos", mis peaks tulema septembris lavale ja mille tööd on alustatud. Lavastaja P.Mägi.
- 2) Prokofjevi "Romeo ja Julia" - novembris. See on M.Murdmaa lavastus, mille ta tahab teha hoopis uut moodi, kasutades Prokofjevi originaal partituuri.
- 3) Šostakovitši ooper "Nina" - lavastaja jällegi P.Mägi. See oleks NSV Liidus esiklavastus. Autor ise oli väga rõõmus, et "Estonias" tuleb esietendus. Tema poolt takistusi ei tulevat, kõik materjalid on olemas.

Nüüd siis 1972.a. perspektiivid:

- 1) J.Offenbach - operett "Sinihabe". Sellest on ka varem juttu olnud, kuid ikka on edasi lükkunud.
- 2) G.Rossini "Itaallanna Alžiiris" või W.A.Mozart "Röövimine Serailist"
- 3) R.Štšedrini ballett "Anna Karenina". Praegu puudub libretto.
- 4) E.Tubin - "Reigi õpetaja" või Murdmaa lavastuses 3 lühiballetti.
- 5) Sügisel tahaks teha Benatzky - Raudmäe "3 musketäri"
- 6) Aasta aga lõpetaksime Glinka "Ivan Sussaniniga".

Vene klassika, millega ühtlasi tähistaksime NSV Liidu moodustamise 50.aastapäeva. See peaks välja tulema detsembri lõpus.

1973.a. perspektiivid:

- 1) Rodgers - "Helisev muusika" või
Herman - "Hallo, Dolly!"
- 2) Verdi - "Ernani" või "Sitsiilia verepalm"
või
Berlioz "Fausti needmine"
- 3) peaks tulema üks huvitav asi. Nimelt on Ojakäärul
kavas kasutada Offenbachi ja teha üks koomiline
ballett.
- 4) kevadel tuleks siis E. Tambergi ooper "Cyrano de
Bergerac", mida küll ei ole veel olemas,
või
E. Kapi "Rembrandt", mis on olemas. Osa kunstinookogu
liikmeid on selle libretoga tuttavad.
- 5) II pool oleks:
Lehar "Giuditta"
- 6) Henze "Ondine" või üks algupärane
- 7) aasta viimaseks ooperiks on praegu meil 3 autorit:
R. Strauss "Arabella" või "Ariadne Naxosest"
või
A. Berg "Lulu"
või
Henze "Noor Lord"
Praegu ei ole veel selge, mis nendest jääb.

Tamberg: Kas on võimalik saada Henze partituuri?

Hammer: Loodame, et saame. Oleme ennegi saanud tutvust ära
kasutades.
Kas kellegil on ettepanekuid või märkusi etteloetud
plaanide kohta.

Tamberg: Miks on Rossini või Mozart? Milles küsimus?

Mägi: Rossini materjale ei ole, muidu oleks I järjekorras.

Järvela: "Kes usub, kes mitte" tuleks ikka sügisel välja tuua,
mitte kevadel.

Ojamaa: "Ivan Sussanin" peaks tulema varem välja, mitte 31. det-
sembril, et tähistada sellega NSV Liidu moodustamise
50. aastapäeva. Voiks olla ka üks vennasvabariigi autori
teos.

Hammer: Kui teeme "Karenina", siis on küllalt.
"Ivan Sussaninit" peaks saama küll varem välja tuua.

Žigurs: Vennasvabariigi autorite populariseerimisest räägime.
Siinjuures juhin ministri ülesannet tähelepanu sellele, et
tuleks populariseerida ka meie vabariigi autoreid.
See on ministri ülesanne.

Ojamaa: Populariseerimine Liidu piires ja väljaspool, need asjad käivad teatud kokkulepete alusel ja seda peaks ikka teater tegema.

Ministeeriumil on plaanis läbi viia üleliidulised repertuaari noupidamised.

Hammer: Praegu tuli see küll nii välja nagu oleks see teatri kohus. Musfond müüs meile linti. Nema aga peaksid just ise sellega tegelema, mitte aga need asutused, kellel puuduvad selleks materiaalsed võimalused. See aga ei ole meie tänase päevakorra küsimus ja seepärast lähme oma päevakorraga edasi.

Kuna Suve ei ole veel tagasi jõudnud, siis võtame vahepeal arutusele III punkti.

On tulnud avaldusi tarifitseerimiseks ja ka konkursile esitatud avaldused.

Alustame koigepealt konkursist:

Avaldused konkursist osavotuks on esitanud: Tiit Härm, Jaak Kose, Valter Reiljan, August Sepp, Vello Leetna, Andrus Vaht, Maris Talvik, Epp Saar, Viljar Jõe.

Kuna kõik nimetatud seltsimehed juba töötavad meil ja on tuntud ning tublid töötajad, siis teen ettepaneku neid mitte eraldi enam kuulata. Järgmises kunstnikkogus aga vormistame juriidiliselt. Mida arvavad sellest kunstnikkogu liikmed.

Kõik olid sm. Hammeri ettepaneku poolt.

Kunstnikkogu o t s u s t a s:

Lubada 27.märtsil 1971.a. toimuvale konkursile osavõtjad alljärgnevalt:

orkestriartisti-kontsertmeisteri, I oboe kohale:

1. Viljar Jõe

orkestriartisti-kontsertmeisteri, I viiuli kohale:

1. Maris Talvik (0,5 koormusega)

2. Epp Saar (0,5 koormusega)

I kat. orkestriartisti, löökpillide kohale:

1. Vello Leetna

2. Andrus Vaht (0,5 koormusega)

I kat. kooriartisti, bassi kohale:

1. August Sepp

II kat. kooriartisti, bassi kohale:

1. Valter Reiljan

II kat. kooriartisti, baritoni kohale:

1. Jaak Kose

balletisolisti kohale:

1. Tiit Härm

Hammer: On tulnud veel mõningad avaldused tarifitseerimiseks. (V.Vasar, A.Laid, R.Bamberg ja Männik ning Veesaar) V.Vasar on 110.-peal. Kui teeb osa ära, siis vaatame uuesti, praegu aga jääb samaks.

Žigurs : Laid väga tubli. Teda peaks ka edasi kasutama.

Hammer: 110.- rubla peale saame ise otsustada, ilma vabariikliku komisjonita.

Männiku kohta sai esitatud dokumendid tarifitseerimiskomisjonile Ministeeriumi 140.- rubla peale.

Ega iga uue osa eest eraldi seda vaja ei ole. Kui otsustatakse anda talle selline tarififikatsioon, siis kehtib see edasi iga uue osa kohta.

Nüüd Veesaare kohta. Palgafondis see raha on olemas.

Ettepanek U. Järvelalt - viig 90.- rublalt 100.- rublale. Mida arvavad kunstnõukogu liikmed?

Kunstnõukogu o t s u s t a s :

tarifitseerida solistina esinemise eest vaheraha väljamaksmiseks -

II kat. kooriartist Arvo Laid - II kat. muusikalise komöödia artist-solistina - 110.-

I kat. kooriartist Rinald Bamberg - II kat. muusikalise komöödia artist-solistina - 110.-

Kunstnõukogu o t s u s t a s :

teha ettepaneku Niina Veesaare tarifitseerimiseks I kat. kooriartistina töötasuga rbl. 100.- kuus.

Aren: Mis aga saab Truvest ja Simmermannist?

Hammer: Siiani oli Simmermann võetud kooriartisti kohale ja Truve sai 1/2 kuud olla Kärveti kohapeal, seoses viimase haigusega. Üldse oleks aga vaja trupp komplekteerida.

Väljaots: Plaanid on olemas.

Hammer: Aprill on viimane tähtpäev. Hooaja lõpuks peab konkursi läbi viima.

Palun sm. Väljaotsa, see asi lõplikult ära otsustada.

Kuna sm. Suve't ikka veel ei ole, anname sõna sm. Renterile Stravinski ballettide tutvustamiseks.

III

Hammer: Kuna Suve tagasi ikka veel ei ole tulnud, anname sõna kunstnikule sm. Renterile.

Renter: Lavastamisele tulevad kaks Stravinski balletti:

"Haldja suudlus"

"Püha kevad"

Kuna lavastajat siin ei ole, räägiksin nendest ballettidest natukene lähemalt. Niisiis "Haldja suudlus". Terve ballett on Tsaikovski muusika, libreto kirjutas Stravinski "Lumekuninganna" põhjal. Tegevus on viidud Šveitsi ning toimub külas ja mägedes.

Ballett on nagu jaotatud neljaks osaks:

- 1) Hällilaul tormis - tekib lumetorm, kus laps rebitakse ema käest
- 2) Pidu külas - 20.a. hiljem, nüüd juba noormees, kes tantsib oma morsjaga
- 3) Veski juures - ilmub mustlanna, kes ennustab noormehele tulevikku. Tegelikult on see aga lumekuninganna.
Noormees palub viia end morsja juurde.
- 4) lumekuninganna loss

Kogu etendus toimub ühes raamis. On kasutatud tülloori. Valgus on eest ja ülevalt. Loori motiiv käib läbi tüki.

Kostüümid: keskmine paar külmades toonides ja rahvas nende ümber soojemates toonides.

Väljaots: Kas rühmad on suured?

Renter: Ei ole.

Hammer: Kas on selle osa kohta küsimusi?

Väljaots: I ja viimase pildi vahel on minu meelest liiga väike kontrast.

Renter: I osa on konkreetsed mäed, viimases tühjus.

Mikk: Enne kui teisest balletist rääkima hakata, peaks, otsustama milline nimetus siis jääb?

Tamberg: "Kevade ohver" on ikka õigem

Hammer: "Kevade ohver" peaks ikka jääma.

Renter: Nüüd siis teisest balletist.

Igal kevadel on vaja ohverdada üks noor neiu, see on maa viljakuse jaoks, nii on see ikka olnud.

Noor karjus armub ühesse neiusse ja just see neiu on valitud ohvriks. Suurest ahastusest tapab noormees ka enda. Selle lavastuse kujunduses on põhiline rohk maapinnal ja pilvedel. On kujutatud varakevadist maapinda kiviõega.

Kostüümid: kõik valges. On kasutatud suurt slaavi särki. Kontrasti vanade ja noorte vahel meelega rohutatud.

Hammer: Kas selle kohta on märkusi, küsimusi?

Väljaots: Kavandid on leidlikud. Teen ettepaneku kavandid kinnitada.

Kunstinõukogu o t s u s t a s:

kinnitada ballettidele "Haldja suudlus" ja "Kevade ohver" kunstnik Renteri poolt esitatud kavandid.

Suve: Jäin nüüd hiljaks, kuid püüan mõne sõna rääkida nendest ballettidest.

"Haldja suudlus" on pühendatud nimekale baleriinile Ida Rubinsteinile. Süžee "Lumekuninganna" ainetel. Kohati rütmid muudetud. Üksinduse teema ja

armastuse võimetuse teema ning saatuse teema.
Seda on palju lavastatud. Meie peategelased:

Haldjas - Randviir, Lukaševits.

Noormees - Lass - Vorobjov - Buldakov

Mõrsja - Tšitšerova

"Kevade ohver" - esietendus 1913.a. - Pariisis.
Suure skandaaliga toimus ja etendus jäi pooleli.

1914.a. sümfoonia kontserdil sai aga suure menu osaliseks.

Palju lavastatud - Suures Teatris, Berliinis ja Leningradis. Kujutatud ürgühiskonna probleeme.

I osa kulminatsioon - rituaalne

II osa - maad tuleb verrega kasta

Ohverdatu - Soone, - Arro

Hammer: Kas on küsimusi?

V.Järvi: Tahaksin rääkida mõne sõna "Kevade ohvri" esitamise kohta. Teose raskus ületab kõik raskused. Ebataavaliselt suur koosseis. Keelpillimängu ei saa rakendada. On vaja väljast võtta 8 puhkpillimängijat.

Tekib küsimus - kuidas neid saada ja millised on prooviajad.

Hammer: Kuidagi peab toime tulema.

IV

Hammer: On tulnud veel avaldus A.Külvandilt, milles palub anda temale Elisabethi osa ooperis "Don Carlos".

Mägi: Mul on osadejaotus tehtud ja 4-ndat inimest ei jõua lihtsalt opetada. Ei saa proove anda.

Žigurs: Peaks selliseid inimesi praegu ikka veel kasutama, kuni saab. Arvestades tema teeneid ja seda, et ta voiks oma juubelit tähistada uue ooperiga.

Mikk: Oleks meil ooperi "Nina" materjalid valmis, siis oleks võinud kaks koosseisu välja panna.

Mägi: Arutasime kõik kandidatuurid läbi, kuid leidsime, et need 3 on praegu tugevamad. Kontsertmeisterite töö ei kannata välja. Mul ei ole Külvandi vastu midagi. Tehku oma juubelit "Maskiballiga", see on tema parimaid osi.

Žigurs: Peaks ümbertarifitseerimise läbi viima.

Järvela: Tuleks taotleda kohti juurde.

Hammer: Küsimus on palgafondis, mitte kohtades.

Žigurs: Tahab ehk iseseisvalt osa õppida ja saada ainult ühe lavaproovi.

Mägi: Seda ta võib teha, see on inimese oma asi. Sel juhul

võib lavaproovi saada.

Hammer:

Nüüd on siis kõik tänased küsimused arutatud.
 Seega lõpetame.

Külvandi kutsun enda juurde ja teatan talle
 meie otsusest.

Koosoleku juhataja:

Protokollija: